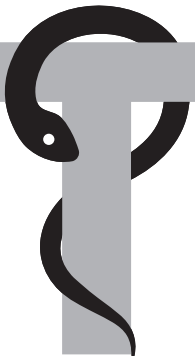

ON

DIE
*Goedele
Ghijsen*

S
T
R

O
O
M

Ghijssen, Goedele
Onderstroom

© 2023 Infodok / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Goedele Ghijssen
Gemaakt onder licentie van Davidsfonds.
'Infodok' is het geregistreerde merk van Davidsfonds vzw.
www.standaarduitgeverij.be/infodok

Omslagontwerp: Maarten Deckers
Omslagfoto: Tamara Bellis, Unsplash
Vormgeving binnenwerk: Smets & Ruppel
Trefwoorden: vriendschap, identiteit, verliefdheid

D/2023/0034/31
ISBN 978 90 02 27783 2
NUR 284

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd – op enige manier – zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ik moet gek zijn. De nacht was weer aardedonker. Opnieuw verdrong ik in de nachtmerrie, ging ik kopje-onder in de ijsskoude rivier, zoog de oerkracht van de onderstroom me naar de bodem. Nadien deed ik geen oog meer dicht, de winternacht was weer een lange marteling. Eindeloos wachten vol twijfel of het ooit nog dag zou worden.

Onder de gordijnen door glipt een streep licht mijn slaapkamer in. De ochtendschemering. Eindelijk. Ik sla mijn in flanel gehulde dekbed open en leun op mijn linkerhand om rechtop te komen. Mijn voeten landen op de koude tegelvloer. Ik steun met mijn hoofd in mijn handen en zucht. Trillend ben ik gisteren in bed gekropen. Geen idee hoelang de aanval vannacht duurde, maar hij hield uiteindelijk wel op. De hel in mijn hoofd stopte helaas niet.

Ik moet gek zijn. Dit houd ik echt niet langer vol.

Ik sta op, zoek mijn kleren op de tast, schuif een lade open voor een schone slip en verse sokken. *Trek nette kleren aan, dan voelt alles beter.* De stem van mijn moeder in mijn hoofd. Met het bundeltje hoop op beter onder mijn arm zoek ik mijn weg naar de badkamer. Ik vertik het om het licht aan te doen. Mijn hoofd snakt naar een langzame overgang van donker naar licht. In de schemering is het leven net te verdragen. Het grijze licht is zachter dan de hel in mijn hoofd, zachter dan het felle licht van de dag waarin Kyra altijd kan verschijnen.

Gisterenavond gebeurde het weer. Tussen de ontelbare lichtjes van het midwinterfeest dook ze weer op. Die lange blonde vlecht, haar doelgerichte stappen. Ik versteende. Een muur waar je niet door-

heen kon breken. Alles in me schreeuwde: *vlucht!* Het lukte me niet. Mijn blik werd wazig, mijn hart sprintte in mijn borstkas.

Zachte vingers raakten mijn handpalm. 'Aylin.' De stem van mijn moeder. 'Aylin, kom terug.'

Ze trok me naar een bank, redde me van de verdrinkingsdood in de mensenzee en sloeg haar armen vol liefde om me heen. Toen begon het trillen, zoals altijd. De angst probeerde uit te breken, schudde met de tralies rond mijn hart. Het midwinterfeest was voorbij. Geen licht meer voor mij, ik ging kopje-onder in het duister.

Moeder stuurde me weg van de massa. Zo snel ze kon, leidde ze me naar huis. Daar bevrijdde ze me van mijn combats en dirigeerde me naar mijn bed. Ik vluchtte onder de dekens.

'Meisje.'

Ik trok het dekbed over mijn hoofd.

'Zou je er niet eens met iemand over praten?'

Ik probeerde mijn klapperende kaken op elkaar te klemmen en zweeg. Sommige wonden maken je stil voor de rest van je leven.

Mijn spiegelbeeld staart me aan. Uitgelopen mascara, blauwzwarte randen onder mijn ogen, een stukgebeten lip. In mijn hals een tattoo: een slang die zich rond een kruis wikkelt. Ook in mijn rechteroor zit een kruis. Kun je vluchten van verdriet? Zal ik het ooit nog van me kunnen afwerpen? Niet zolang Kyra me achtervolgt. Telkens ik denk dat ik haar zie, rijt de wond verder open. Elke keer rauwer, altijd dieper. Ik kan mezelf nog nauwelijks aankijken, scheur me af van mijn spiegelbeeld en stap in mijn zwarte jeans. Mijn mond is kurkdroog. Gulzig drink ik van de kraan.

Ik beseef het als ik weer rechtom kom en toch weer naar mezelf staar: mijn leven staat stil. De enige manier om in beweging te komen is teruggaan. Ik moet de liefde terughalen.

Vluchten werkt niet langer, wraak misschien wel.

Het was
de zomer waarin
de wereld
aan onze voeten lag.
Nu ja, toch ons eigen dorp.
Een eindeloze,
broeierige
zomer
met zeeën van tijd:
tijd om grenzen af te tasten,
tijd om te groeien.
Het was
de zomer van
durven en doen.
De waarheid
kreeg ons pas aan het einde
te pakken.

Zes weken lang viel er niets te beleven. We waren veroordeeld tot ons dorp. De schoolbus reed niet. Om in de stad te raken, moesten we eerst een eind te voet en dan twee keer overstappen. We werden al moe als we eraan dachten. En waarom zouden we daarheen willen? *Ons dorp was genoeg, we hadden niet veel, maar we hadden rust, zeiden onze ouders. En we hadden elkaar. Die grensmaal stond er niet voor niets. Onze wereld moest echt niet groter worden.*

Genoeg? Ons dorp bestond uit één plein, zeven boerderijen en vier nieuwe huizen die al oud leken toen ze werden gebouwd. Alleen mijn moeder dacht in rechte lijnen toen ze ons huis ontwierp. Ik kwam van ‘de bunker’, ik had als kind mijn strepen moeten verdienen om bij de rest te horen. Telkens als ze me pestten, zei moeder: ‘Rechte rug en sterke buik, Aylin.’ Als een soldaat werd ik naar hun front gestuurd. Het duurde meer dan een jaar, maar uiteindelijk hielp het. Toen ik bijna alle hoop had opgegeven, vroeg Lucas me op zijn verjaardagsfeest. Daar stond ik in de goal bij het voetballen, met rechte rug en sterke buik. Ik hield elke bal tegen. Mijn lijf stond vol blauwe plekken, maar vanaf dan was het niet meer zij tegen ik, maar wij.

In de zomer van
durven en doen
werd het wij tegen zij.
Zij,
dat waren onze ouders,
die ons altijd en overal zagen.
Die altijd zaagden
over dat ons dorp meer dan genoeg was,
over alles wat er fout kon lopen ver van huis,
over dat onze wereld zou vergaan
als we niet in hun buurt bleven.
We kenden hun klaagzang
van voren naar achteren.
Wij trokken naar elkaar.
We trokken ons er niets van aan.
Dachten we.

Op de eerste dag van de zomervakantie hingen we wat rond bij de kapel aan de rivier. Het was de enige schaduwplek in het dorp waar ze ons niet in de gaten konden houden. Als je aan de kant van de rivier ging zitten, zag niemand je. Rond de kapel kon je de kruisweg lopen, alsof een mens daar ooit zin in had. Die kruisweg was een doodlopend straatje. Geen idee waarom iemand die geschilderd had. Onder *Jezus sterft aan het kruis* lag een oude, houten sloep, met de kuip naar beneden, de vin omhoog. Er lag één graf naast de kapel, overwoekerd door mos, enkele letters vervaagd, gestolen door de tijd. *A.ber.a Ch.ron & kin.eren*. Slechts één datum: 1957. Het was de perfecte plek om de zomer van je jeugd door te brengen.

Finn haalde een watervaste stift uit zijn broekzak. Hij stak ze omhoog alsof het een relikwie was. ‘Zullen we tattoos zetten?’

Wij maten elkaars blik om te weten wat we van Finns voorstel vonden. Ik had helemaal geen zin in een tattoo van stift, maar om erbij te horen, had ik geleerd dat ik een van de anderen moest laten beslissen. Er verscheen een glimlach om Sörens lippen. ‘Lucas, jij kunt toch fantastisch tekenen?’

Toen mijn blik in die van Sören haakte, knikten we gelijktijdig.

Elide sloot zich bij ons aan: ‘Allemaal op onze bovenarm.’

‘Nee hoor, daar ziet toch niemand hem. Dan is er niets spannends aan. We zetten hem op onze rechterpols.’ Finn overhandigde de pen aan Lucas.

Lucas haalde het dopje van de stift en trok een fijn lijntje op de muis van zijn duim.

‘Wacht, man.’ Sören legde zijn hand op de pen. ‘Dat gaat er in geen weken af.’

Elide knikte. ‘Eerst afspreken wie wat wil.’

Sören lachte. ‘Een doodshoofd.’

‘Engelenvleugels’, zei ik.

Elide bliksemde me neer. ‘Ik wilde een engel.’

We staarden elkaar aan, ze vertikte het om weg te kijken. Ach, wat kon het mij ook schelen? ‘Dan neem ik een slang.’

Finn grijnsde. ‘Geef mij maar een zwaard.’

‘En jij, Lucas?’ zei Sören.

‘Geen idee.’ Lucas draaide zich naar mij. ‘Bij mij zal iemand anders het moeten tekenen, dat lukt me nooit op mijn eigen pols.’

‘Ik ben een kluns in tekenen. Ik geloof dat ik er zelfs een onvoldoende voor kreeg in de kleuterklas.’

Aarzelend keek Lucas naar de rest. Ze schudden allemaal om de beurt het hoofd.

‘Ik schrijf bij jou wel iets’, stelde Sören voor. ‘Jij mag kiezen wat.’

‘Dan ben ik de enige met een woord.’ Lucas zuchtte. ‘Kan er niemand water tekenen?’

‘Water?’ vroeg Finn.

‘Zoals de rivier.’ Lucas wees achter hem. ‘Het is de grens, maar de stroom verbindt ons, toch?’

Water. Dat moest lukken.

Sören stak zijn hand omhoog met de palm naar mij toe. ‘Op onze tattoos.’

Ik gaf hem een high five en draaide me om naar Lucas. Lucas gaf hem door aan Elide. Zij sloeg haar hand tegen die van Finn. Finn klapte zo hard dat Sören zijn hand terugtrok. Finn schaterde.

Onze kring was gesloten, ons pact verzegeld.

Lucas begon met Sörens doodshoofd en eindigde met mijn slang. Hij werkte wel een uur aan onze tattoos. Met het puntje van mijn tong

tussen mijn lippen tekende ik een golvend lijntje op Lucas' pols. Een kabbelende rivier. De grens die ons verbond.

'Wauw', grijnsde Finn. 'Net echt. Mijn ouweheer gaat door het lint als hij dat ziet.'

We lachten.

Onze zomer was ingezet.